

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 96/11

Luksemburg, 22 września 2011 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych C-411/10
N.S. / Secretary of State for the Home Department i C-493/10 M.E. i in. /
Refugee Applications Commissioner
Minister for Justice, Equality and Law Reform

Według rzecznik generalnej Vericy Trstenjak, osoba ubiegająca się o udzielenie azylu nie może zostać przekazana innemu państwu członkowskiemu, jeżeli zachodzi ryzyko, że jej prawa podstawowe zagwarantowane w Karcie Praw Podstawowych zostaną tam poważnie naruszone

W tym względzie przekazujące państwo członkowskie powinno opierać się na domniemaniu, że wspomniane prawa będą przestrzegane, niemniej jednak, w przypadku obalenia tego domniemania, ma ono obowiązek skorzystania z prawa do przejęcia odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu

W ramach Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego kryteria podziału właściwości między państwami członkowskimi w sprawach dotyczących azylu zawarte są w rozporządzeniu nr 343/2003¹. Zgodnie z tym rozporządzeniem, do rozpoznania każdego przedstawionego w Unii wniosku o udzielenie azylu właściwe jest co do zasady tylko jedno państwo członkowskie. Na wypadek, gdy obywatel państwa trzeciego zwróci się o udzielenie azylu w państwie członkowskim, które na podstawie rozporządzenia nie jest właściwe do rozpoznania jego wniosku, w rozporządzeniu przewidziano procedurę transferu osoby ubiegającej się o azyl do właściwego państwa członkowskiego. Ponadto, w rozporządzeniu przyznano państwom członkowskim, na zasadzie odstępstwa od zwykłych reguł właściwości, prawo do rozpatrywania – zamiast właściwego państwa członkowskiego² – wniosków o udzielenie azylu złożonych na ich terytorium.

W sprawie C-411/10 N.S., obywatel afgański, został aresztowany w Grecji w dniu 24 września 2008 r. Nie wniósł on o udzielenie azylu w tym państwie. Po okresie aresztowania N.S. otrzymał nakaz opuszczenia Grecji w ciągu 30 dni, a następnie został wydany do Turcji. Uciekający z aresztu w Turcji N.S. udał się do Zjednoczonego Królestwa, gdzie dotarł w dniu 12 stycznia 2009 r. i złożył tego samego dnia wniosek o udzielenie azylu. W dniu 30 lipca 2009 r. N.S. został poinformowany o tym, że zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 343/2003, w dniu 6 sierpnia 2009 r., zostanie przekazany Grecji. N.S. wniósł skargę na tę decyzję.

Sprawa C-493/10 dotyczy skarg wniesionych przez 5 osób ubiegających się o udzielenie azylu³ w Irlandii na decyzje o przekazaniu ich Grecji w celu rozpatrzenia ich wniosków o udzielenie azylu. Wszyscy skarżący przemieszczali się przez terytorium Grecji i zostali tam zatrzymani z uwagi na nielegalny wjazd. Skarżący opuścili Grecję nie zwracając się o udzielenie azylu i udali się do Irlandii, gdzie złożyli wnioski o azyl.

Obydwa sądy, przed którymi toczą się wspomniane postępowania, tzn. – w sprawie C-411/10 Court of Appeal of England and Wales (Zjednoczone Królestwo), a w sprawie C-493/10 High Court (Irlandia) dysponują wyraźnymi wskazówkami, że w przypadku transferu do Grecji zajdzie ryzyko, iż prawa podstawowe i prawa człowieka przysługujące ubiegającym się o azyl zostaną naruszone. W kontekście przeciążenia greckiego systemu azylowego i skutków, jakie wynikają stąd dla traktowania ubiegających się o azyl i rozpatrzenia złożonych przez nich wniosków, do Trybunału

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 50, s. 1).

² Artykuł 3 ust. 2 rozporządzenia 343/2003.

³ Skarżący twierdzą, iż pochodzą z Afganistanu, Iranu i Algierii.

zwrócono się o ustalenie, czy i jeżeli tak – to w jakich warunkach na podstawie prawa Unii Zjednoczone Królestwo i Irlandia mogą, czy nawet muszą, przejąć odpowiedzialność za rozpatrzenie wspomnianych wniosków o udzielenie azylu, pomimo tego, że zasadniczo właściwość w tym względzie przysługuje Grecji.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalna Verica Trstenjak stwierdziła przede wszystkim, że **przy podejmowaniu przez państwo członkowskie decyzji w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o udzielenie azylu, które nie należy do jego właściwości z tego względu, że zgodnie z ustanowionymi w rozporządzeniu kryteriami właściwe jest inne państwo członkowskie, pierwsze z tych państw ma obowiązek przestrzegania postanowień Karty Praw Podstawowych**. Zdaniem rzecznik generalnej, taka decyzja stanowi wykonanie przez państwo członkowskie prawa Unii⁴, w ramach którego państwa członkowskie muszą przestrzegać praw ustanowionych w Karcie.

Opierając się o wskazówki dostarczone przez sądy krajowe, rzecznik generalna stwierdziła następnie, że grecki system azylowy jest w dużym stopniu przeciążony, w związku z czym zajmowanie się osobami ubiegającymi się o azyl i rozpatrywanie ich wniosków w zgodzie z wymogami prawa Unii nie może być dalej gwarantowane. Dlatego też nie można wykluczyć, że ubiegający się o azyl, którzy zostali przekazani Grecji, mogą po ich przekazaniu być traktowani w sposób niezgodny z postanowieniami Karty Praw Podstawowych⁵.

Rzecznik generalna V. Trstenjak stanęła na stanowisku, że **jeżeli we właściwym państwie członkowskim istnieje poważne ryzyko naruszenia przysługujących osobie ubiegającej się o azyl, która ma zostać przekazana, praw podstawowych zagwarantowanych w Karcie Praw Podstawowych, inne państwa członkowskie nie mogą przekazywać temu państwu członkowskiemu osób ubiegających się o azyl. Inne państwa mają w zasadzie obowiązek skorzystania z prawa do przejęcia, na podstawie rozporządzenia nr 343/2003, odpowiedzialności za rozpoznanie wniosku i to one muszą taki wniosek rozpatrzyć**. Według rzecznik generalnej wspomniany obowiązek skorzystania z prawa do przejęcia odpowiedzialności za rozpoznanie wniosku wynika po pierwsze z obowiązku stosowania rozporządzenia nr 343/2003 przez państwa członkowskie w sposób zgodny z prawami podstawowymi. Po drugie, wynika on z okoliczności, że przekazanie osób ubiegających się o azyl państwu członkowskiemu, w którym istnieje poważne ryzyko naruszenia przysługujących im praw podstawowych zagwarantowanych w Karcie Praw Podstawowych zasadniczo stanowiłoby jednocześnie naruszenie tych praw podstawowych przez przekazujące państwo członkowskie. Korzystając z prawa do przejęcia odpowiedzialności za rozpoznanie wniosku, przekazujące państwo członkowskie całkowicie eliminuje ryzyko naruszenia postanowień Karty Praw Podstawowych i stosuje rozporządzenie w sposób zgodny z prawami podstawowymi.

Rzecznik Generalna doszła przy tym do wniosku, iż **przed przekazaniem osoby ubiegającej się o azyl przekazujące państwo członkowskie musi ocenić, czy we właściwym państwie członkowskim istnieje poważne ryzyko naruszenia przysługujących ubiegającemu się o azyl praw zagwarantowanych w Karcie Praw Podstawowych**. W ramach tej oceny państwa członkowskie mogą opierać się na **wzruszalnym domniemaniu, że prawa podstawowe osób ubiegających się o azyl będą przestrzegane we właściwym państwie członkowskim**. Nie muszą one przed przekazaniem każdej osoby ubiegającej się o azyl dążyć do upewnienia się, że zawarte w Karcie Praw Podstawowych prawa ubiegających się o azyl zostaną rzeczywiście zagwarantowane w przyjmującym państwie członkowskim.

W ramach sprawy C-411/10 rzecznik generalna stwierdziła poza tym, że Protokołu (nr 30) w sprawie stosowania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa, stanowiącego załącznik do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, nie można uważać za ogólne odstępianie Zjednoczonego Królestwa i Polski od Karty Praw Podstawowych. Dlatego też postanowienia Karty Praw Podstawowych mające znaczenie dla

⁴ W rozumieniu art. 51 ust. 1 Karty.

⁵ Znaczenie dla rozpatrywanego przypadku mają art. 1, 4, 18 i 19 ust. 2 Karty.

postępowania w tej sprawie wywołują skutki prawne w porządku prawnym Zjednoczonego Królestwa bez żadnych ograniczeń.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106